

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

ȘTEFAN JIANU

— La mormântul său, în 7 Noemvrie 1921 —

Falnici ascultători!

Suntem a treia oară în fața acestui morman de pământ, care a înghițit fără de milă chipul blajin, corpul încă tânăr dar plin de vigoare bărbătească și rara forță de muncă a celui ce-a fost Ștefan Jianu.

Cu bunătatea și seninătatea sufletească pe fața și în toată atitudinea sa, în vorbele și în toate faptele sale, — cu năzuința sa de-a promova cu orice prilej ceea ce este bine, — dar și cu hotărârea sa dărză de-a împiedeca și a stărpi răul, — cine nu l-a cunoscut, în aceste părți mai ales, pe fostul referent școlar, conștientios, cumpătat, veșnic treaz și totdeauna gata de jertfă... pentru alții!?

A fost un *idealist*, — un idealist, care — dacă ținea pas cu realitatea — în clipe mari, cum a fost și acea clipă ce i-a pricinuit trecerea prea timpurie în veșnicie, nu se înfrica nici de propria-i nimicire.

Și-a nesocotit ale sale rosturi mărunte, de viețuire și înaintare, ca să trăească pentru rosturile mari ale societății și ale instituțiilor ei, — s'a îndepărtat de ai săi, pe cari îi iubiă nespus și-i ajutara, ca să fie mai aproape de cei pentru cari lucră, — și-a dat fericirea proprie pentru a altora, — totul, totul a jertfit pentru triumful principiilor sănătoase de viață pe seama celor mulți, pentru care fusese hărăzit, pe semne. Jertfă a ideii de dreptate și propășire în numele dreptății, în cuvânt și cu fapta, — a fost un *caracter*, dintre cele atât de rare în zilele noastre.

Nu s'a dat în ultimul deceniu o singură mișcare fie culturală-socială, fie politică-națională, care să nu se fi contopit și cu numele său, unele chiar *numai* cu numele său. Aici în Caransebeș, ca și în ținutul întreg al fostei graniți, — ori și în depărtări mai mari. Societățile

culturale-artistice și de caritate, — rezultatele evidente ale frământărilor trăite și ale luptelor purtate, — adunările obositoare, puse la cale și conduse din propria-i inițiativă împotriva tendințelor dușmane de pe vremuri întru subminarea școlii și a culturii românești, chiar de el, referentul școlar, participarea alături de cei mai de seamă bărbați ai neamului nostru și ascultarea glasului său la întrunirile lor, în cari se zemisliă ideia întruchipată azi a Țării-întregite, — munca sa asiduă de ordonare a spiritelor și de organizare a forțelor românești pentru ziua mult așteptată, muncă istovitoare, care l-a adus în acest loc de veșnică odihnă, dupăce, printr'o vorbire a sa de câteva ore în actuala sală a primăriei, determinase definitiv sufletele pentru marea acțiune în cele mai critice zile de dominație streină, — toate, toate glăsuesc și vor glasul întotdeauna, cu tărie, în fața acestui mormânt mut...

Flamura idealului a dus-o până 'n culme, — dar aici s'a plinit tragedia *eroului*. El însuș, *n'a văzut, n'a ajuns* să vadă triumful. Eroul a căzut, în momentele când i-se designa un loc de frunte la conducerea destinului neamului nostru, acum întregit, — eroul a căzut... ideia a triumfat peste trupul său...

Iubiți elevi!

Pentru voi îndeosebi, voi cari o să veniți după noi, — voi la cari s'a gândit acela, care azi nu mai e doar țărăna din țărăna, — pentru voi, Ștefan Jianu să fie o calauză, pildă strălucită. Pildă de desinteresare, de bunătate și seninătate, de cinste și curăție, de conștientiositate și cumpăt și, ca o coroană a acestor virtuți: inițiativa, munca fără preget și, dacă trebuie, și jertfirea de sine. Căci el, *sufletul* lui, e un caracter, dacă necunoscut pentru întreaga omenire, dar un caracter mare pentru toți acei prieteni și neprieteni cari au avut fericirea să-l cunoască și un caracter vrednic de urmat pentru ceice vor să umble întru virtuțile lui...

Dragă prietene, Ștefi!

Lumina dintru întuneric este și întunerecul te-a cuprins prea curând, pe tine. Un mormânt s'a închis în urmă-ți, ca să deschidă multe răni adânci în sufletele noastre, ale cleor din mijlocul cărora ai fost răpit. De trei ani de zile zaci aici „sub glie și sub cruce“, departe de ai tăi semeni, pentru cari ai trăit și te-ai jertfit, — departe de ai tăi prieteni, cari — urmându-ți idealurile tale de viață — în clipe de izbândă, ca și 'n clipe de grea luptă, îți simt deopotrivă lipsa.

Erou ai fost în viață, erou al datoriei și al jertfirii de sine. Pildă ești azi, *vie,* și pentru cei cari te-au cunoscut în viață și pentru cei mulți cari au învățat să te prețuiască numai după moarte.

Dumnezeu Bunul, pe Care-L rugăm, — El să-ți dea odihnă lină și să te facă părtaş împărăției Sale, a dreptății și păcii, căreia ai servit cu credință și merit pe acest pământ...

Dormi ușor, Ștefi dragă, — prietenii tăi veghiază!...

Sabin Evuțian.

Predică la Sf. Nicolae.

Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit cuvântul lui Dumnezeu, și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința (Ebr. 13, 7).

Fraților! Ce frumoasă și importantă învățătură ne dă Sf. Ap. Pavel prin aceste cuvinte! Căci, ce e mai frumos și mai necesar pentru fericirea noastră, decât a ne aduce aminte de mai marii noștri, cari ne-au grăit cuvântul lui Dumnezeu și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmăm și noi credința?

Pentru aceasta ne-am adunat și noi astăzi, aici, în casa Domnului. Pentruca să ne aducem aminte de unul din mai marii noștri, de Sf. Nicolae, la a cărui viață privind, să-i urmăm credința.

Este frumos deci, este înălțător, este edificator scopul întrunirii noastre de astăzi. Dumnezeu să ne ajute ca să-l putem îndeplini.

Să vedem așa dar cine a fost Sf. Nicolae, ce viață a avut el, care au fost virtuțile, pentru care s'a învrednicit de atâta glorie, în cer și pe pământ, căci pe el nu-l venerăm numai noi ortodoxii, dar și popoarele creștine și necreștine.

Fraților! Sf. Nicolae a trăit pela sfârșitul secol al III. și începutul sec. al IV. S'a născut în orașul Patara din Licia, o provincie din Asia-Mică. Părinții săi erau bogați, de bun neam, cinstiți, dreți și credincioși. Dela sânul mamei

sale, s'a arătat plin de Duhul Sfânt, căci dela sânul mamei sale, a început să facă minuni. Așa ne spune Biserica, Sf. Părinți. Așa de ex: postia de 2 ori pe săptămână, Miercurea și Vinerea, sugând numai o singură dată, după rugăciunea de seara. Desigur, pusese în mirare și pe părinții lui.

Făcându-se mai mare, fu dot la școală, și anume la învățătura Sf. Scripturi.

Avea o minte ageră și pe lângă aceasta, fiind ajutat de Duhul Sf., ajunge, în puțin timp, la multă înțelepciune, ajunge să se măsoare chiar cu cel mai învățat și mai iscusit păstor al oilor Domnului Hristos.

Ajungând mare și desăvârșindu-se în învățatură, crește și se desăvârșă și în lucrurile vieții, în fapte bune. Mai întâi, fugi de prietășuguri deșarte, de vorbe proaste și nefolositoare, evită petrecerile; eră bun și blând, aveă milă de săraci și de suferinzi. Petrecea mult în biserică, în rugăciune către Dumnezeu și în citirea cărților sfinte.

Unchiul său, care eră episcopul locului, văzându-l sporind în credință și în fapte bune, văzându-l așa de evlavios și înstreinat de cele lumești, îl face călugăr la o mănăstire, unde mai târziu, ajunge egumenul ei. Aci, se găsi liniștit și mulțumit, că poate să se desăvârșească și mai mult sufletește, departe de lume și de cele lumești.

Se hotărîse chiar ca aci să rămâe până la sfârșitul zilelor sale.

Murindu-i părinții, și rămânând moștenitorul averii lor, el o împarte toată la săraci. Astfel, printre multele milostenii ce făcea, merită să amintim una.

Eră în cetatea aceia un om, care aveă trei fete frumoase. Omul acesta fusese bogat. Prin oarecare împrejurări, rămâne sărac, neavând chiar ce să mănânce și ce să îmbrace. Ce să gândește omul, în sărăcia lui: să-și dea fetele la desfrânare, ca, prin mijlocul acesta, să-și câștige hrană și îmbrăcăminte, pentru el și pentru fetele lui. În grea situațiune se găsi bietul om: ori să moară de foame, ori să trăiască în necinste.

Sf. Nicolae auzind de aceasta, se duce noaptea și aruncă o pungă cu galbeni, cu care omul putu să-și mărite cu cinste fata cea mare. Așa făcu și cu celelalte 2 fete.

Dar aceasta este una din faptele milostivirii lui, cele multe. Nu se pot spune aceste fapte, căci se cere un timp prea mare a arăta pre câți săraci a miluit, pre câți flămânzi a hrănit, pre câți goi a îmbrăcat, pre câți datornici i-a rescumpărat.

Voind să se ducă în Palestina, ca să se închine locurilor sfinte, a mers cu corabia, pe mare. Ridicându-se o mare furtună, corabia era să se cufunde. Sf. Nicolae se folosește de împrejurare și spune celor din corabie să nu se teamă, credința să aibă în Dumnezeu și nădejde, că El îi va izbăvi de pericol. Apoi, în fața lor, se roagă ferbinte către Domnul și îndată marea s'a potolit, iar cei din corabie lăudară pe Dumnezeu și pe sfânt.

Ajungând în sfârșit la locurile sfinte și îndeplinindu-și dorința, se înapoiază iarăș la mânăstire, făcând în acest drum al său o mulțime de minuni: tămăduind pre mulți bolnavi, mângâind pe mulți necăjiți, înviind chiar morți. Frații din mânăstire îl primesc cu mare bucurie. Îl primesc ca pe îngerul lui Dumnezeu, căci se îndulciau de bunătatea lui, de cuvintele lui, și se folosiau de viața lui cea întocmai cu a îngerilor.

Lumina nu este făcută ca să stea ascunsă supt obroc. Lumina este făcută ca să lumineze tuturor.

Un om ca Sf. Nicolae nu putea să șadă ascuns între zidurile acelei mânăstiri, retrasă de lume. Această lumină trebuia să fie pusă în mijlocul lumii și să o lumineze.

După voința lui Dumnezeu, și pentru virtuțile sale înalte, fu ales mitropolit în orașul Mira, Capitala Lichiei. În această demnitate a stat până la sfârșitul vieții sale.

Acum, nu mai viețuia numai pentru sine. Nu căută să-și mai ascundă viața sa cu faptele bune. De acum, el viețuia pentru oile sale. De acum, el trebuia să arate viața și faptele în fața oilor ca și ele să se ea după dânsul, împlinind astfel cuvintele Mântuitorului: *Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl Vostru, care este în ceruri.* El deci era oglinda turmei sale, după cum zice Apostolul: *cu cuvântul, cu viața, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția.* Era blând apoi, fără răutate, smerit cu duhul, ferindu-se de îngâmfare. Hainele simple, hrana frugală și odată pe zi, căci aproape nici n'avea timp, deoarece trebuia să asculte nevoile celor ce în tot minutul veniau la dânsul. Ușile lui erau deschise tuturor, căci era bun către toți și apropiat. Sărmanilor le era tată; săracilor, milostiv; mângâetor celor ce plângeau; ajutor celor napăstuiți; în sfârșit, tuturor mare făcător de bine.

Toate faptele pe care la săvârșilă, erau expresiunea vie a credinței lui în Dumnezeu. De acum, aceasta credință voia el s'o însufle și păstoriților lui. Pentru aceasta, nimic nu cruța nici timp, nici sănătate, nici bătrânețele sale,

nici amenințări din partea persecutorilor păgâni. Pe toți îi învăța și-i îndemna la credința în Dumnezeu. *Rămâneți tari în credință, zicea el tuturor. Cine are credință, deși va muri, viu va fi.*

Istorici greci de pe timpul său spun că el a fost închis pentru credință; că a suferit bătăi, foame, sete, trig și alte multe rele.

Liberat din temniță de împăratul Constauntin cel Mare, a fost pus iarăș pe scaunul de mitropolit. Era un izvor de binefaceri. Binefacerile lui se răspândiseră pretutindenea. Din fața lui, se spune, ieșea o rază strălucită, ca și din fața lui Moisi, și vederea lui aducea mult folos tuturor celor ce-l vedeau. Dacă cineva era năpăstuit, îndată ce vedea fața lui, se linișteea, căpăta mângâere, și îndemnare spre fapte bune. Iar de-l auzea cineva vorbind cu așa blândețe, cu așa autoritate și convingere, chiar necredincios de era, se umilea, lepădă răutatea necredinței de până aci și primia din toată inima cuvântul lui cel drept, și dătător de viață.

În sfârșit, cu mâinile totdeauna întinse spre fapte bune, cu gura totdeauna deschisă pentru întărirea și lățirea credinței, moare în adânci bătrânețe pela 342 după Hristos, și este înmormântat chiar în biserica mitropoliei din Mira.

Și după moarte, el n'a încetat să facă minuni, el n'a încetat de a împărți binefacerile lui, dând grabnicul său ajutor tuturor celor ce l-au rugat și-l roagă cu credință.

Iată, fraților, cine a fost Sf. Nicolae! Dar ce se poate spune, în aceste câteva minute, de viața unui sfânt cum e Sf. Nicolae, care este considerat ca patronul întregului Imperiu al Rusiei, ca potrectorul Italiei, care are fericirea de a posedă s. sale moaște; care este venerat în Franța, Germania, Elveția, Polonia, Viena și în Suedia. Turcii chiar și ei respectă pe Sf. nostru Nicolae.

Ce se poate spune în aceste câteva minute, d'acest mare sfânt, care și până astăzi este considerat de patronul corăbierilor din toată lumea, al pescarilor, al letelor mari, părintele sărmanilor, îndreptătorul celor rătăciți, mângâetorul celor asupriți și întristați, ajutorul celor din neazuri și nevoi?

A vorbi despre toată viața sa, a arăta toată viața sa, a arăta toate virtuțile sale, toate faptele de binefacere ce el a făcut în viață și după moarte, însemnează a scrie un volum destul de mare.

Dar, și numai din cele ce am putut arăta în aceste câteva minute, putem vedea cine este Sf. Nicolae, ce viață a avut el, care sunt virtuțile pentru care el s'a învrednicit și pe pământ și în cer, de atâta laudă.

Credința, rugăciunea, bunătatea și blândețea, înrânarea, smerenia, și mai ales dragostea

către Dumnezeu și aproapele, care a mers până la lepădarea de sine: iată virtuțile lui.

Pentru aceasta, Sf. Biserică ni-l dă ca model când îi cântă, când îl numește: *Îndreptătorul credinței și chipul blândetelor, învățător înfrânării, adevărul lucrurilor*, și pentru aceasta ne zice ea: *Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința.*

Noi, deci, următorii aecstor cuvinte, ne-am adunat astăzi aici, ca să ne aducem aminte de Sf. Nicolae. Și ne-am adus aminte. Am văzut cine a fost, cum a viețuit.

Numai cu aceasta n'am făcut nimic. Trebuie ca să-i urmăm credința, dacă voim ca să ne bucurăm de aceeași soartă ca și el, dacă voim să fim bineplăcuți și oamenilor și lui Dumnezeu.

Cum am văzut, credința lui a fost însoțită de smerenie, de înfrânare, de bunătate și blândețe, de dragoste către Dumnezeu și către aproapele. El crezând, a iubit pe Dumnezeu și iubind pe Dumnezeu, a împlinit poruncile lui. Așa să facem și noi. Dacă avem credință în Dumnezeu, s'o arătăm prin fapte, prin înfrânare dela cele rele, prin smerenie, prin bunătate și blândețe, în sfârșit, prin fapte de milostenie către aproapele.

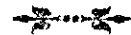
Ne plângem, fraților, că nu suntem ascultați de Dumnezeu sau de sfinții Lui, când ne rugăm. Cum o să ne asculte, când inima noastră este plină de răutate, de ură de invidie contra aproapelui? Cum o să ne asculte, când noi suntem plini de mândrie și de păcate? Cum o să ne asculte, când noi în loc să cerem mai întâi iertare de greșale, înțelepciune, sănătate, ajutor întru necazuri și nevoi, noi cerem alte lucruri de nimic, lucruri nedrepte și neplăcute lui Dumnezeu și sfinților săi.

Sf. Nicolae este unul din sfinții grabnici ajutători. Să fim siguri însă că el nu va interveni la Dumnezeu pentru noi decât atunci când ne vom ruga cu inima curată și pentru lucruri drepte și folositoare. E adevărat, sfinții sunt avocații noștri pe lângă dreptul Judecător. Ei însă nu pledează și pentru cauze nedrepte. Sfinții cunosc când avem sau nu dreptate. Sfinții cunosc inima noastră, intențiunea noastră, cunosc dacă ceiace cerem ne e spre bine sau spre rău. Și nu numai că nu suntem ascultați, când ne rugăm pentru cine știe ce lucruri nedrepte, dar și păcătuim.

Dacă voim deci ca Dumnezeu și Sfinții Săi să asculte rugăciunile noastre, să urmăm credința Sf. Nicolae lipsită de gânduri și fapte urâte, dar însoțite de curățenia inimii, de bunătate și blân-

dețe, de dragoste către aproapele nostru, căci numai atunci vom ajunge acolo, unde a ajuns Sf. Nicolae și cu el ne vom bucura în vecii vecilor. *Amin.*

Pr. N. Runcanu.

O pioasă aniversare

— Întru amintirea lui Ștefan Jianu —

Duminică în 7 Noemvrie a. e. s'au împlinit 3 ani dela moartea vrednicului referent școlar al eparhiei noastre, scumpul nostru *Ștefan Jianu*. Ca și în alți ani, prietenii și stimătorii săi mulți, și de astădată i-au căutat locul de odihnă, ca prin rugăciuni și cântări pioase să-și aduc aminte de un distins bărbat al școlii și culturii neamului nostru, carele a fost regretatul referent școlar *Ștefan Jianu*. Public mult și ales, corpurile profesionale și tineretul școlar dela toate școlile noastre din localitate, membrii reuniunii noastre de cântări cu steagul îndoliat ș. m. a. au asistat la parastasul solemn ce s'a serbat în cursul s. Liturgii în biserica s. Ioan Botezătorul din cimitir de P. O. D. protopresbiter *A. Ghidiu*, asistat de P. O. D. protopresbiter *S. Șandru* și profesorul de religie *T. Șandru*. Responsoriile le-a cântat cu jale și duios corul reuniunii noastre sub conducerea prof. *P. Bancea*, al cărei suflet a fost adormitul nostru iubit în tot timpul activității sale de peste un deceniu în orașul Căransebeș. După parastas, prietenii, stimătorii săi, întregul nostru tineret școlar și corul reuniunii au pelerinat la modestul său mormânt unde, după ecteniile și rugăciunea de deslegare cetită de profesorul de religie *T. Șandru*, — directorul liceului „Traian Doda“ din loc, *Di Sabin Evușian*, a rostit jalnică și pătrunzătoarea cuvântare, ce o tipărim în fruntea ziarului nostru pentru frumuseța gândurilor și învățăturilor ce cupinde, și, care, a stors sincere lacrimi din ochii auzitorilor. Au răsunit și ultimele acorduri de „În veci pomenirea lui“ și, îmbrățișându-i crucea cu căldura inimei noastre, ne-am despărțit dela un căpătâi totdeauna iubit și jălit, că nu mai este în rândurile luptătorilor și muncitorilor pentru înălțarea pe căile luminii a neamului său, pe care l-a iubit atât de mult. Odihnește în pace, suflet bun și nobil!

Elisav.

Ș T I R I

Nouii asesori titulari ai Consistorului din Oradea-mare au fost aleși de către sinodul eparhial: Dnii Dr. A. Magier, Ioan Papp și Zaharie Moga.

† **Vasile Ciuta**, învățător pensionat în Jebel, a răposat Duminecă în 7/20 Noemvrie a. c., în etatea patriarhală de 85 ani. Răposatul, fiu al frunzei comunc Jebel, a servit școala confesională a locului său natal prin 50 de ani, cu un zel unic, care se mărginează cu jertfirea de sine. Creștin și ortodox din convingere, și-a servit biserica ca rar alții și cercetă regulat fiecare serviciu divin fără excepție, fiind totdeauna primul care intră în ea și ultimul care o părăsește. Elev al marelui Gavra dela preparandia din Arad, a adus cu sine în satul său un bogat arsenal adunat din știința morală, înțelepciunea și disciplina ce acest luceafăr al marelui școală din Arad propoveduia și turnă în sufletele celor alergași, în setea lor de a duce lumină în satele românești, la acest luminos far în întunecimea zăvorită de către stăpânitorii de atunci asupra poporului român. Dovadă mult grăitoare a unei activități neobosite atât sub raport cultural, cât și educativ, sunt mulțimea covârșitoare — aproape 100% — de știutori de carte din comună și de numărul frumos de cântăreți de strană, — toți învățați ai repositului. Mare este apoi numărul acelor foști elevi ai săi, cari pe fundamentul așezat de dânsul zidind, au ajuns azi la oarecare poziție socială, între cari și redactorul „Foli Diecezane”. Dar regretatul Vasile Ciuta jucă, în cele mai viforoase timpuri un rol important și în viața publică românească, și în special în cea desfășurată în județul Timiș. Nu mai puțin apreciat de episcopii Ioan Popasu și Nicolae Popea, răposatul adesea eră distins cu încrederea acestor mari episcopi în afaceri școlare mai delicate unde se cerea minte ageră și cunoștințe temeinice. Pentru primele cunoștințe, bunele învățături și curatele îndemnuri ce niciodată nu înceta să ne împărtășească, aducem, la căpătâiul crescătorului și luminătorului unui sat întreg prinusul celei mai curate recunoștinți și mulțămiri.

Din acest trist prilej, familia repositului a tipărit următorul anunț funebru: Văd Vasile Ciuta născ. Iuliana Mandreș ca soție și Mihail fiul său cu inima frântă de durere aduc la cunoștința rudeniilor, pretinilor și tuturor cunoscuților, că mult iubitul lor soț, tată și uică **Vasile Ciuta**, inv. pensionat, în etate de 85 ani după scurte suferințe a repositat în Domnul Duminecă în 7/20 Noemvrie 1921 la orele 8¼, seara. În mormântarea scumpului nostru defunct va avea loc Marți în 9/22 Noemvrie la 11 ore a. m. în cimiterul din loc. Jebel în 8/21 Noemvrie 1921. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Nou secretar consistorial. Consistorul plenar din Oradea-Mare, a ales în ședința sa din 13/26 Oct. cor. de secretar consistorial pe Dl Nerva Iercan.

Cotirlă și Măruța este titlul unei noi firme-fabrici de tâmplărie ce funcționează de câteva luni în

Oravița-Montană. Proprietarii, doi dintre cei mai aleși industriași ai Banatului, au întemeiat în centrul acestui orașel, un stabiliment în stil mare, în care se confecționează mobile în cele mai moderne stiluri, din lemn uscat și în execuție neescepționabilă. De soliditatea și frumusețea mobilelor, bogat împodobite cu artă sculpturală și în colorii — stil românesc — avem ocazie să ne convingem zilnic și l-am admirat și la expoziția aranjată cu prilejul adunării generale a „Asociației culturale din Banat”, când nu odată exclamam că produsele acestei firme sunt o mândrie a industriei românești. Ambii proprietari de firma sunt bărbați în cea mai frumoasă vârstă și au terminat școale speciale. Cotirlă este cunoscut după zecile de tample bisericesti, sculptate și montate de dânsul, iar dl Măruța a fost conducător, prin 7 ani, al unei fabrici din Berlin. Și dacă ne mai gândim că în fabrica dlor își câștigă pâinea zeci de persoane, aproape exclusiv Români, atunci bucuria noastră este și mai mare și convingerea și mai tare, că această fabrică împlinește și o misiune națională. Uram viață lungă acestei întreprinderi pentru a duce la triumf industria și arta română.

Interesante descoperiri literare. „Neamul Românesc” scrie: La Academia Română dl Andrei Bărescanu a adus două mari descoperiri: o Pravila a lui Coresi copiată în manuscris și un catechism din vremea episcopului ardelean Sava și mitropolitului muntean Efreim, din aceeași vreme, care reproduce pierdutul Catechism din Sibiu de la 1544.

Cronica literară și culturală.

Moartea lui Tudor Pamfil. Din „Gazeta Transilvaniei”: Tudor Pamfil s'a dus, cu tot părul lui alb, tinăr din mijlocul nostru, oprindu-se în plină dezvoltare o energie fără preget, un talent acum format și o cunoștință totdeauna îndreptată spre folosul cultural al neamului său.

L-am cunoscut când, flăcău la Școala Militară, mare cât un uriaș, naiv și bun ca un copil, cu ochii lui cari râdeau totdeauna, venea să se inițieze în literatură, care-l ispăsea mai mult decât orice. Admira puternica individualitate a dlui Sadoveanu, fără a îndrăzni încă să-l imite. Și aducea dela el de-acasă, din satul tecucean, de răzeși, al Țepelui documente și cântece și datini și tot capitalul de graiu, toată comoara de experiențe a săteanului.

S-a pasionat de ceea ce specialiștii numesc folk-lore, dar pentru el era știința simplă a lucrurilor lui de-acasă. Fără volumele lui de zelos „diletant” nimeni nu va putea scrie despre poporul din Moldova.

Pe acest popor l-a căutat el și în Basarabia, unde a fost factorul esențial al întregii pro

pagande românești. Aici, în Chișineu, a pășit el întâiu pe calea publicațiilor originale, și atâtea din schițele lui sunt adevărate modele ale genului.

O operație îi lăsase urme. Se plângea acum câteva luni că va trebui să lase armata. A lăsat și viața. Toți câți l-au cunoscut nu pot plânge în de ajuns, nu numai scriitorul ci și omul.

N. Iorga.

*

Legea Românească este numele unui nou organ bisericesc ca *organ oficial de publicitate al eparhiei ort. române a Orăzii-Mari*, sub conducerea pâr. asesor consistorial Dr. A. Magier. Pagina primă i-o împodobește magistrala tâlcuire, datorită Preasfințitului Roman al Orăzii, a cuvintelor: „Legea Românească“, păstrătoarea așa de sigură și binecuvântată a ființii neamului nostru, oriunde, mai ales în Biharia, i-se făcea gătuirea în tot trecutul nostru dureros. Pentru fructificarea acestui sfânt patrimoniu în slujba „cultului religiosității și patriotismului“ românesc în mândrul cuprins al Țării noastre, se desfac larg aripile „Legii Românești“ și i-se împărtășește arhierasca binecuvântare de către episcopescul ei cetitor, dârzul și neaplecatul părinte luptător și ocrotitor al aceleiași „legi românești“, carele este episcopul Roman Ciorgariu. Frumoase sunt cuvintele redacției din articolul „Rostul nostru“, arătând programul de muncă al „Legii Românești“, iar justele reflexii ale părintelui Dr. S. Muntean asupra vieții cu concepții pronunțate materialiste ale lumii de azi, și luminoasa chemare la „*calea, viața și adevărul*“ religiei blândului Isus, ca și „credința tare și neclintită în Dumnezeu“ ce se desprinde din articolul „Mărgăritarul scump“, fac numai să adaugă la numele cel bun ce și-l anticipează deja cu primul ei număr, „L. R.“ Salutăm din inimă pe noul nostru confrate bisericesc, și-i dorim spor la munca, — nu ne îndoim plină de succese, dat fiind că ctitorul ei este un probat și iscusit măiestru al condeiului cu un mădru trecut — pentru care și-a desvălit flamura la marginea cea mai de vest a Țării și a bisericii noastre strămoșesti. Recomandăm „Legea Românească“ iubitoarei atențiuni a Ven. noastre preoțimi. Apare săptămânal. Abonamentul pe an 80 Lei. Redacția și administrația: Consistorul ort. român, Oradia-mare.

*

În atențiunea Ven. noastre preoțimi și a familiilor noastre românești! Cercul de publicațiuni religioase și morale „*Ia și Citește*“, înființat în 1915 și pus sub conducerea destoinicilor profesori dela facultatea de teologie din București, I. Popescu-Mălăiești și I. Mihălcescu, publică minunata Bibliotecă „*Ia și Citește*“, în care

pân' acum s'au tipărit 21 broșuri religioase și morale de mare preț pentru viața noastră creștină. Acelaș cerc publică și escelenta revistă săptămânală de propagandă religioasă-morală pentru familiile românești: „**Duminica Ortodoxă**“, care n'are voie să lipsească din casa nici unui Român de bine. Frumoasele și instructivele meditații religioase ce ni le oferă aceste publicații, ne vor face, de sigur, mai curați la inimă, mai temători și iubitori de Dumnezeu și de aproapele, *ca să nu pierim* în cea mai frumoasă, mai glorioasă și mai binecuvântată Țară Românească alui Dumnezeu! Scumpe inimi românești, apropiați-Vă de Domnul, căci mare și puternic este Domnul nostru, și îndurarea lui e 'n veac!

*

Un nou volum de predici. Neobositul părinte scriitor N. Runceanu, preotul bisericii s. Vineri-Herasca din București și prietenul și colaboratorul „Foaiei Diecezane“, îmbogățește literatura noastră omiletică cu un al doilea foarte bun și frumos volum de *predici pentru Duminicile Triodului și Pentecostarului*. Și din aceste predici ale S. Sale transpiră aceeași căldură și dragoste pastorală, care caracterizează așa de bine și celelalte predici ale S. Sale pe cari le-a mai scris și le-a adunat în volum. Forma ușoară a expunerii, asemănările și aplicările practice din cuvântările S. Sale și creștinescul avânt din cari se zămislesc, cuceresc și te țin legat dela început. Noua carte bună a părintelui N. Runceanu este o contribuție cinstită pentru învierea și înălțarea amvoanelor noastre așa de *amufite...* și o recomandăm cetitorilor noștri cu toată căldura. Se poate procura numai dela autor: București, Biserica s. Vineri-Herasca. vl.

CONCURS.

Pe baza ordieațiunei Ven. Consistoriu diecezan ddo 16 Iulie 1921 Nr. 2173 B. 1921 se escrie concurs pentru întregirea *parohiei* de clasa II-a din comuna **Gătaia** protopresbiteratul Vêrșetului în termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente :

1. Una sesiune în complex de 32 jugere, un intravilan cu casă de sub Nr. 220 și venitul pământului desdaunat de căile ferate.
 2. Un estravilan (grădină).
 3. Birul parohial uzitat.
 4. Stola uzitată.
 5. Izlazul aparținător sesiunii de sus.
- Dările le va plăti alesul preot.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de-a reac-tiva parohia a doua la timpul oportun în care caz parohul ales va beneficia de birul parohial și stola cu-venită numai dela credincioșii dela o singură parohie.

Ceice doresc a ocupa acest post au ași înainta rugă- rile lor adresate comitetului parohial din Gătaia conform dispozițiilor Statutului Organic și ale regulamentului pentru parohii Prea Onoratului Oficiu protopresbiterial în Vêrșeți și se pot prezenta numai cu prealabila încu- viințare a Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântări.

Gătaia la 1 August 1921.

1—3

Ioan Laza

președ. com. par.

Dimitrie Dumitru

not. eom. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Învitare

la

adunarea generală extraordinară
la „SEVERINUL” casă de păstrare
din Caransebeș care se va ținea în sala
institutului la 18 Decembrie 1921 ora 11 a. m.

Program:

1. Alegerea unui president, grefier și a au- tenticatorilor.
 2. Urcarea capitalului de acții.
 3. Oferturi.
- Canansebeș la 21 Noembrie 1921.

Dirrecțiunea.

La Librăria Diecezană din Caransebeș

se pot comanda

Cărțile de Religieune

de Dr. PETRU BARBU

— aprobate de Venerab. Consistor diecezan —

și anume:

a) Pentru școlile primare:

Istorieare religioase-morale și momente din vieța lui Isus Hristos	Lei 2'50.
Istorieare biblice	Lei 3'—
Istorieare bisericești	Lei 1'—
Catehismul	Lei 3'—

b) Pentru școlile secundare, normale comerciale etc.:

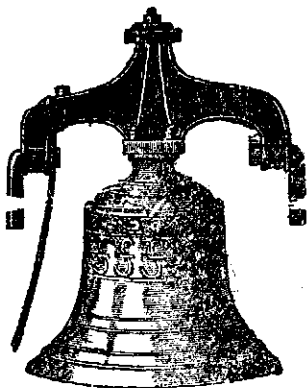
Istoria Testamentului vechiu	Lei 5'—
Istoria Testamentului nou	Lei 5'—
Istoria bisericească	Lei 4'—
Învățătura bisericii creștine Partea I și II:	
Dogmele și morala bisericii	Lei 3'—
Partea III: Liturgia	Lei 3'—

Carte de rugăciuni și cântări bisericești,
intocmită și tipărită întâia oară cu binecu-
vântarea fericitului episcop *Nicolae Popea* . Lei 5'—
Isus Hristos, vieța mântuitorului lumii istorisită
cu cuvintele sfintei scripturi Lei 5'—

În depozitul **LIBRĂRIEI DIECEZANE** se
găsesc tipăriturile și blocurile de dare pentru
comunele urbane și rurale, conform ordinului
dat de Perceptoratul (Staiaramtul) respectiv.
Afară de acestea se mai află în depozit și o
mare cantitate de **cerneală** vărsată cu 12
Lei chilogramul.

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ
CARANSEBEȘ.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

33—52

Calculări de preț să trimit gratuit.

Aducem la cunoștința Onor.
public cetitor că

CALENDARUL ROMÂNULUI

pe anul 1922

anul al XXXV-lea

a apărut și se află de vânzare la Librăria noastră
diecezană pentru prețul de 6 Lei.

CALENDARUL ROMÂNULUI este cel mai
vechi și mai bine redactat calendar din părțile
bănățene care și de astădată a apărut cu un
bogat material literar, ș e m a ț i z m u l diecezei
noastre, târgurile din Bănat și Ardeal etc. etc.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA DIECEZANĂ
din CARANSEBEȘ.